

Rassenbericht Grasland 2016

Jan Rinze van der Schoot, Henk Schilder

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Rassenbericht Grasland 2016

Jan Rinze van der Schoot, Henk Schilder

Het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek voedergrassen is uitgevoerd door Wageningen Livestock Research in opdracht van en gefinancierd door Plantum.

Wageningen Livestock Research
Wageningen, november 2016

Livestock Research Rapport 991

Schoot, J.R. van der, Schilder, H. *Rassenbericht Grasland 2016; Wageningen*, Wageningen Livestock Research, Rapport 991.

Samenvatting NL

Rapportage van proefveldresultaten van het rassenonderzoek aan Engels raaigras in de periode 2008-2015.

Dit rapport is gratis te downloaden op <http://dx.doi.org/10.18174/399495> of op www.wur.nl/livestock-research (onder Wageningen Livestock Research publicaties).

© 2016 Wageningen Livestock Research

Postbus 338, 6700 AH Wageningen, T 0317 48 39 53, E info.livestockresearch@wur.nl, www.wur.nl/livestock-research. Wageningen Livestock Research is onderdeel van Wageningen University & Research.

Wageningen Livestock Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.

De certificering volgens ISO 9001 door DNV onderstreept ons kwaliteitsniveau. Op als onze onderzoekopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Animal Sciences Group van toepassing. Deze zijn gedeponereerd bij de Arrondissementsrechtbank Zwolle.

Wageningen Livestock Research Rapport 991.

Inleiding

Dit Rassenbericht Grasland 2016 bevat de nieuwste resultaten van het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek (CGO) van Engels raaigras. In het CGO worden rassen van voedergrassen en witte klaver getest op hun landbouwkundige waarde voor de veehouder. Bij goede resultaten komen de rassen op de Aanbevelende Rassenlijst. Voor grasland zijn vooral de eigenschappen standvastigheid, ziekeresistentie (zoals resistentie tegen kroonroest bij Engels raaigras), wintervastheid en drogestofopbrengst belangrijk. De eigenschappen worden beoordeeld op beweiding- en maaiproefvelden, waar de nieuwe rassen samen met de bestaande rassenlijstrassen worden uitgezaaid en onderzocht.

Resultaten

Weergegeven zijn de proefveldresultaten van het CGO voor Engels raaigras laat en middentijds doorschietend van de afgelopen jaren. Voor de meeste eigenschappen en de opbrengsten hebben de gegevens betrekking op het gemiddelde van de resultaten verkregen in de periode 2008 t/m 2015. Vermeld zijn de rassenlijstrassen van de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2017 en de rassen in onderzoek van de uitzaaijaren 2012 en 2013. De rassen van 2012 zijn reeds beoordeeld voor opname op Rassenlijst 2017.

In dit Rassenbericht Grasland 2016 zijn van Engels raaigras de **nieuwe, aanbevolen rassen van Rassenlijst 2017** vermeld met hun waarderingscijfers. De opname en volgorde is gebaseerd op het advies en het persbericht van de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR).

Voor opname is ook inschrijving in het Nederlands Rassenregister en/of EU-verkeerstoelating nodig. De rassen van 2013 worden volgend jaar beoordeeld, omdat het onderzoek nog niet is afgerond. Voor de overige (gras)soorten die in de Aanbevelende Rassenlijst staan vermeld, zijn geen nieuwe gegevens verkregen. Voor meer informatie over grassoorten, graslandmengsels en raseigenschappen wordt verwezen naar de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2017. Ook de eigenschappen van de rassenlijstrassen van de andere grassoorten en typen (Engels raaigras vroeg doorschietend, gekruist raaigras, Italiaans raaigras, timothee en beemdlangbloem) en van witte klaver staan hierin vermeld.

Toelichting op de tabellen

Het jaartal achter de rasnaam geeft het eerste jaar van uitzaai en onderzoek aan.

() betekent: gegevens zijn gebaseerd op weinig waarnemingen.

- betekent: geen of onvoldoende waarnemingen.

Een hoog cijfer betekent een gunstige waardering van de betrokken eigenschap.

De drogestofopbrengst is per soort of type weergegeven in verhoudingsgetallen. Deze zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van de desbetreffende soort of het type van de Aanbevelende Rassenlijst 2016. Naast de gemiddelde totale jaaropbrengst van de beweidingsproeven en de maaiproeven is ook de opbrengst van de eerste en tweede snede vermeld. Bij 100 = ... ton ds/ha is het opbrengstniveau van de rassenproeven vermeld. De opbrengstniveau's van de beweidingsproeven en de maaiproeven zijn niet direct vergelijkbaar door verschillen in beproevingslocaties en management.

De waarderingscijfers en opbrengstgegevens zijn alleen binnen de soort of het type direct vergelijkbaar. Door verschillen in beproevingsperiode, -omvang en -methode kunnen gegevens niet zondermeer gebruikt worden voor een directe onderlinge vergelijking van typen en soorten.

Afkortingen van namen van kwekers of houders/aanvragers kwekersrecht.

AFBI : Agri-Food and Biosciences Institute, Loughgall, Noord Ierland

Bar : Barenbrug Holland B.V., Nijmegen

Car : Carneau Frères S.A., Orchies, Frankrijk

DLF : DLF A/S, Roskilde, Denemarken

DSV : DSV AG, Lippstadt, Duitsland

IBER : Inst. of Biological Environmental & Rural Sciences, Aberystwyth, Groot Britannië

ILVO : ILVO - Plant, Melle, België

NPZ : Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG, Holtsee, Duitsland

RAGT : RAGT 2n S.A.S., Rodez, Frankrijk

Afkortingen van namen van vertegenwoordigers.

Bar : Barenbrug Holland B.V., Nijmegen

DLF : DLF B.V., Kapelle

DSV : DSV zaden Nederland B.V., Gennep

Joo : Joordens Zaden B.V., Kessel

Lim : Limagrain Nederland B.V., Rilland

VDS : VANDINTER SEMO BV, Scheemda

ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND

Overzicht van de raseigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	tweede snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
Diploïde rassen									
Rossera	DSV	2-6	8.0	6.9	7.8	99	105	102	101
Barimero	Bar	4-6	8.4	7.3	7.7	100	104	101	100
Bovini	DLF	3-6	8.3	7.1	7.7	100	96	99	100
Humbi 1	DLF	3-6	8.1	7.4	8.0	97	95	100	97
Candore	Car/Lim	2-6	8.4	7.2	7.9	97	96	98	99
Romark	DLF	1-6	8.0	7.1	7.3	98	97	100	98
Zenital	RAGT/Joo	2-6	8.2	7.1	7.9	98	100	98	97
Melluck	ILVO/Bar	3-6	8.5	6.9	7.1	99	97	99	98
Bartombo	Bar	9-6	8.3	7.2	7.3	97	103	99	100
Tomaso	DSV	1-6	8.2	7.2	7.1	100	95	99	96
Burlina 1	DLF	1-6	8.0	6.9	7.1	97	95	98	99
Jalinas	DLF	1-6	8.1	6.9	7.0	102	94	98	98
Nieuwe rassen									
Barnewton	DSV	4-6	8.5	7.6	7.9	99	104	103	101
Manchester	Bar	3-6	8.3	7.5	8.3	98	101	101	101
Thomas	Bar	5-6	8.5	6.9	7.8	103	90	100	99
Barhoney	Bar	7-6	8.2	7.3	8.2	97	106	103	103
Melonora	Bar	4-6	8.5	7.0	8.2	99	103	102	102
Mahony	Bar	5-6	8.1	6.9	8.0	96	106	103	101
Maiko	DLF/Lim	2-6	8.4	7.4	7.9	97	106	103	101
Tottenham		4-6	8.5	7.3	8.0	95	102	102	101
Nieuw in Rassenlijst 2017									
Rossimonte	DSV	8-6	8.2	7.5	7.8	98	110	103	104
Barbitol	Bar	3-6	8.2	7.5	8.2	101	101	102	100
Tetraploïde rassen									
Dromara	AFBI/Bar	2-6	8.1	7.6	9.0	104	98	99	101
Meracoli	ILVO/Bar	3-6	8.0	7.4	8.1	104	98	99	101
Estrada	DSV	5-6	8.1	7.4	8.4	100	103	99	99
Alcander	DLF/Lim	2-6	8.1	7.5	8.7	104	96	97	99
Barpasto	Bar	2-6	8.1	7.9	8.1	104	102	98	101
Rivaldo	DSV	2-6	8.1	7.6	8.6	101	100	98	99
Meltador	ILVO/Bar	4-6	7.9	7.5	7.9	105	96	98	99
Polim	DLF	1-6	7.6	7.5	8.1	106	92	96	98
Bocage	Car/DLF	4-6	8.0	7.6	8.7	98	94	93	96
Nieuwe rassen									
Melbolt	ILVO/DLF	2-6	8.0	7.0	8.5	102	103	103	102
Nieuw in Rassenlijst 2017									
Melkana	ILVO/Bar	2-6	8.2	(6.9)	8.7	105	106	101	102
100 = ... ton ds/ha						4.1	2.4	12.3	13.8

Vervolg ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND

Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede	tweede snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden
			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassen in onderzoek										
Diploïde rassen										
Zalando (ELp 04-603)	2012	DSV	30-5	7.7	(7.6)	7.8	104	91	99	99
Sunderland (12LPD 117)	2012	Bar	3-6	8.2	(7.6)	7.4	97	99	99	97
Doutzen (12LPD 129)	2012	Bar	8-6	8.3	(7.5)	7.9	96	108	100	100
Liverpool (12LPD 120)	2012	Bar	4-6	8.3	(7.2)	7.7	101	97	100	97
DI 174	2012	Car/VDS	31-5	7.8	(6.7)	8.0	102	85	94	93
DLF LFD-7931A	2012	DLF	24-5	7.1	(5.5)	6.0	115	73	99	96
Sadonne (LMG LFD-62880)	2012	DLF/Lim	29-5	8.1	(7.3)	7.9	103	87	101	99
Evocative (DLF LFD-62699)	2012	DLF	4-6	7.7	(7.1)	8.0	97	106	100	97
Tavaris (DLF LFD-62896)	2012	DLF	29-5	8.1	(7.2)	8.3	99	89	98	95
Cabrau (DI 171)	2012	Car/Lim	31-5	8.1	(6.4)	8.5	102	83	99	96
Camirero (ELp 060582)	2013	DSV	5-6	8.3	-	8.2	94	96	97	97
13LPD 132	2013	Bar	10-6	8.1	-	7.3	85	108	99	97
13LPD 138	2013	Bar	5-6	8.1	-	7.7	99	90	97	94
ILVO 135490	2013	ILVO/Bar	5-6	8.3	-	7.9	95	103	97	99
ILVO 135773	2013	ILVO/Bar	1-6	8.2	-	8.0	100	94	100	98
Jasmund (SLM22301/07)	2013	NPZ/VDS	3-6	8.2	-	7.0	101	96	99	98
LMG LFD-52764	2013	DLF/Lim	1-6	8.1	-	7.7	100	96	102	100
DLF LFD-42477	2013	DLF	29-5	8.0	-	7.7	104	91	100	100
Tetraploïde rassen										
DLF LFT-9276	2012	DLF	1-6	7.2	(7.1)	8.5	96	109	95	94
Trimelko (DLF LFT-8561)	2012	DLF	7-6	8.1	(7.5)	8.4	98	103	97	99
Alcazar (TT 32)	2012	Car/Lim	6-6	8.0	(7.4)	8.9	102	92	97	97
Rolinde (ELp 04-713)	2013	DSV	2-6	8.0	-	9.0	103	100	99	98
13LPT 214	2013	Bar	6-6	8.0	-	8.8	97	91	95	97
TI 47	2013	Car/Lim	1-6	8.2	-	8.7	111	90	99	100
LMG LFT-41317	2013	DLF/Lim	26-5	7.8	-	8.7	110	91	102	100
DLF LFT-42487	2013	DLF	31-5	7.7	-	6.5	105	94	98	99
Thegn (DLF LFT-41233)	2013	DLF	2-6	7.8	-	8.6	105	106	104	103
Kassian (LMG LFT-4009)	2013	DLF/Lim	2-6	7.9	-	8.3	105	97	100	101
100 = ... ton ds/ha							4.1	2.4	12.3	13.8

ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD

Overzicht van de raseigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	tweede snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
Diploïde rassen									
Abosan 1	DLF	29-5	8.2	7.0	8.1	96	100	101	101
Arsenal	DSV	22-5	8.2	7.1	7.6	104	92	100	101
Kaiman	DSV	30-5	7.9	6.9	8.0	95	110	101	102
Massimo	DLF/Lim	25-5	8.1	6.6	7.8	97	106	100	101
Toronto	DSV	22-5	8.2	6.8	7.2	106	89	101	98
Trenio	DSV	22-5	8.3	6.7	7.8	99	100	99	99
Chicago	DSV	22-5	8.6	6.9	7.5	98	97	98	99
Domiatti 1	DLF	28-5	7.9	6.5	8.0	97	94	98	98
Option	DLF	25-5	8.1	7.0	7.9	97	96	97	97
Nieuwe rassen									
Sputnik	DLF	29-5	8.2	6.5	8.4	105	103	108	103
Arnando	DSV	29-5	8.6	7.5	8.0	95	108	102	101
Kiani	DLF	31-5	8.3	7.5	8.3	97	100	101	97
Arelio	DSV	23-5	8.4	7.3	7.6	106	103	106	103
Melspring	ILVO/Bar	23-5	8.4	6.8	8.3	103	89	101	101
Tetraploïde rassen									
Diwan	DLF	27-5	7.9	7.6	8.6	105	99	101	102
Barfamos	Bar	28-5	8.2	7.8	8.6	96	113	100	101
Barcampo	Bar	28-5	8.1	7.8	9.0	99	104	99	100
Binario	DSV	22-5	7.9	7.7	8.8	103	94	99	100
Maurizio	DSV	22-5	8.1	7.7	8.5	105	99	98	101
Trivos	DSV	26-5	7.8	7.1	8.7	101	103	98	101
Hurricane	Car/Lim	29-5	8.0	7.2	8.6	98	107	98	98
Activa	Car/VDS	21-5	7.8	7.5	8.6	103	91	98	97
Channi 1	DLF	28-5	7.6	7.4	8.7	99	99	98	98
Novello	DLF/Lim	31-5	8.1	7.3	8.3	90	117	98	101
Melverde	ILVO/Bar	24-5	8.1	7.0	8.5	96	103	97	100
Besser	DLF	25-5	7.8	7.5	8.1	101	106	97	100
Pomposo	DSV	24-5	7.9	7.5	8.3	98	103	97	98
Aventino	DSV	23-5	7.7	7.5	7.7	103	99	96	99
Nieuw in Rassenlijst 2017									
Briant	Bar	30-5	7.9	(7.1)	9.0	99	108	101	102
Vifelt	DLF	24-5	8.0	(7.5)	8.8	100	99	100	99
100 = ... ton ds/ha						4.8	2.1	12.6	14.1

Vervolg ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD

Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede	tweede snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden
			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassen in onderzoek										
<i>Diploïde rassen</i>										
Barextend (12LPD 115)	2012	Bar	31-5	8.1	(7.0)	8.6	97	105	95	103
Fabiola (DLF LFD-62840)	2012	DLF	19-5	8.3	(6.7)	7.5	105	87	96	102
DLF LFD-62613	2012	DLF	26-5	8.3	(7.4)	7.6	95	109	97	98
Praetorian (DLF LFD-62846)	2012	DLF	21-5	8.1	(7.3)	7.9	103	90	95	100
RGAS 775	2012	RAGT/Joo	23-5	8.2	(6.6)	8.3	102	90	99	101
BA 14087	2012	IBER/VDS	21-5	8.5	(5.4)	7.7	104	103	102	107
Lanzaco (ELp 04-604)	2013	DSV	27-5	8.2	-	8.1	91	104	93	99
13LPD 108	2013	Bar	27-5	8.1	-	7.6	88	93	92	93
13LPD 117	2013	Bar	29-5	8.1	-	8.4	91	105	96	98
13LPD 3055	2013	Bar	25-5	8.1	-	8.4	100	88	98	99
DLF LFD-7030	2013	DLF	17-5	8.2	-	7.7	111	93	102	104
Wisram (DLF LFD-8511)	2013	DLF	23-5	8.0	-	8.1	101	91	101	100
DLF LFD-21496	2013	DLF	28-5	7.5	-	7.8	87	100	90	93
<i>Tetraploïde rassen</i>										
DLF LFT-9075	2012	DLF	16-5	7.2	(3.0)	9.0	104	93	97	101
Olive (LMG LFT-9328)	2012	DLF/Lim	25-5	7.9	(6.6)	8.9	97	98	97	101
Federer (LMG LFT-64764)	2012	DLF/Lim	27-5	7.8	(7.5)	8.4	101	99	98	99
TRAS 891	2012	RAGT/Joo	19-5	8.0	(7.3)	9.0	102	97	98	100
13LPT 203	2013	Bar	27-5	8.1	-	8.6	100	113	99	108
13LPT 204	2013	Bar	3-6	7.8	-	8.8	94	118	102	102
Aberclyde (Ba13940)	2013	IBER/VDS	18-5	7.7	-	8.8	107	95	94	101
Abergain (Ba13798)	2013	IBER/VDS	27-5	7.9	-	8.8	109	109	101	108
Magenta (ILVO 132891)	2013	ILVO/DLF	31-5	8.2	-	8.4	94	121	99	100
DLF LFT-44461	2013	DLF	26-5	7.2	-	8.7	100	105	94	100
DLF LFT-74626	2013	DLF	29-5	7.2	-	8.9	97	103	95	96
Arapho (DLF LFT-74925)	2013	DLF	27-5	8.0	-	8.6	106	98	98	100
Velonit (DLF LFT-54636)	2013	DLF	24-5	7.8	-	8.8	107	100	100	102
100 = ... ton ds/ha							4.8	2.1	12.6	14.1

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life

Wageningen Livestock Research
Postbus 338
6700 AH Wageningen
T 0317 48 39 53
E info.livestockresearch@wur.nl
www.wur.nl/livestock-research

Wageningen Livestock Research ontwikkelt kennis voor een zorgvuldige en renderende veehouderij, vertaalt deze naar praktijkgerichte oplossingen en innovaties, en zorgt voor doorstroming van deze kennis. Onze wetenschappelijke kennis op het gebied van veehouderijsystemen en van voeding, genetica, welzijn en milieu-impact van landbouwhuisdieren integreren we, samen met onze klanten, tot veehouderijconcepten voor de 21e eeuw.

De missie van Wageningen University & Research is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen UR bundelen 9 gespecialiseerde onderzoeksinstituten van stichting DLO en Wageningen University hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 6.000 medewerkers en 10.000 studenten behoort Wageningen UR wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.

